

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 50 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zoper protinarodne uradnike.

Na Francoskem je bila predvčeranjem premagana ministerska kriza, katere urok so tudi za nas jako velicega zanimanja. Opozicija republikancev je namreč od ministerstva Dufaure terjala, naj ali samo odpusti vse tiste uradnike, kateri so pod prejšnjo vlado delali, agitirali in pritiskali proti republikanski, na Francoskem pravo narodnej stranki in za bonapartovske ali orleanske ali legitimistovske in birokracijske samokoristi, — ali pa naj ministerstvo odstopi in tacemu nasledniku prostor naredi, kateri bode mej uradništvom počistil in posnažil po principu in izreku, da nij dobro če se postavlja kozel za vrtarja ali maček za čuvaja slanine. Republikanci so kazali zlasti na tiste uradnike, kateri so protizakonito in silovito delali in agitirali proti francoskemu narodu in republikani a za zloglasno reakcionarno vlado Fourtoun Brogliejevo, ki je nameravalo francosko republiko in svobodo zatreti. Rekli so: mi vendar ne moremo republikanske uprave sovražnikom republike v rokah pustiti, torej proč z njimi.

Tem nasproti so bili zmerni elementi republikanski, oni dobrodušni in pošteni ljudje, ki radi sovražniku odpuščajo, prejete brce pozabijo, hudo z dobrim povračajo: vse lepe krščanske čednosti, a v politiki ne vselej koristne. Ne preganjajmo uradnikov, če so bili prej proti nam, bodo pa zdaj poboljšali se, govorili so ti zmerneži, mej katerimi je bil ministerski načelnik Dufaure sam.

Ker se monarhistična nezmatna manjšina desnica v zbornici odteguje glasovanju o važnejših rečeh, imeli so tedaj samo radikalnejši in zmernejši republikanci gori rečeno vprašanje in iz njega vzraslo ministersko krizo

rešiti. Rešena je ta francoska kriza v seji zbornice 20. januarja, in sicer tako, da je minister Dufaure nekako po sred zaoral mej republikanskima strankama. Dufaure je obljubil, da bode odslej bolj oster glede uradnikov, vendar tistih, ki so zaslužni, ne more odpustiti. One, kateri so bili proti republikanski vladi slepa orodja, je in bode odpravil, tistim, ki so državi uže dolgo pošteno služili, pa včasih kacemu pritisku od zgoraj udali se, hoče on prizanašati, drugi sovražniki republike pak se morajo odstraniti, vendar samo njeni pravi sovražniki.

Vsled tega ministrovega govora je poslanec Ferry predlagal sledečo motivirano resolucijo: „Zaupaje v izjavo ministersko, in na to računajoči, da bode ministerstvo v polnej moči svoje oblasti, zlasti glede uradniškega osebja v upravi in pri sodništvu skrbelo za to, da se daje zadovoljstvo (satisfakcija), prehaja zbornica na dnevni red.“ Minister Dufaure je rekel, da je zadovoljen s to resolucijo, in vsled tega je bila sprejeta z 223 glasi zmernejših republikancev proti 121 radikalnejšim, torej z večino 102 glasov.

Ministerstvo je tedaj dobilo zaupnico, a le na svojo obljubo, da bode očistilo mej uradniki, ki so prej proti težnjam in željam francoskega naroda rovali. Če te obljube ne bode vestno izpolnilo, povrne se kriza brez dvombe skoro zopet, in bode preslo vsaj za to vprašanje mnogo takozvanih zmeraih in odpustljivih poslancev mej radikalnejše, ki mislijo, da volk pač dlako menja, a nikoli ne svoje čudi.

Glasi o novem ministerstvu.

Z Dunaja se piše zopet 16. t. m. v Slovanom sicer vse skozi neprijazno, a navadno dobro podučeno Bismarckovko „Köln. Zeitg.“ sledeče: Kar sem uže o ministerske krizi

omenil, potrjuje se s tem, kar sem mej tem časom slišal. Baš se ne sme pozabiti, da je vnanja politika oni odločilni činitelj, ki bode uravnal tudi notranjo. Nij preveč povedano, če rečem, da ima na višjem in odločujočem mestu tako ministerstvo največ simpatij, katero bi bilo iz mož sestavljeno, kijih javno mnenje „aneksioniste“ imenuje. To pa je ona točka, v kateri se Andrassy in Tisza s Hohentwartom in Coroninjem srečujeta. Jaz mislim, da imam dobre uzroke za to, če imenujem ime Hohentwartovo kot ono, ki bode morda v nedalnjem času v sredi političnega razmatranja stalo. Avstrija je enkrat v orijentu nastopila pot akcije; krona je bosensko ekspedicijo odobrila*), to je dejanska stvar, ki se niti z govori niti z resolucijami ne odpravi. Vlada se bode torej naredila iz mož, ki hoté to kar krona, in to sta Hohentwart-Coronini. Nij treba nič proroškega duha, da se ve, da ustavoverna (nemška) — opozicija pri bodočih volitvah ne bode nič pridobila. — S Hohentwartom pa pridejo precej čehi v državni zbor. Jaz ponavljam; vprašanje je še, ali je položenje uže denes zrelo za Hohentwarta, ali dozorelo bode gotovo. Mogoče, da mu bode uradniško ministerstvo pot naredilo, pred njim prišlo.

Ravno tako ima drug velik inostransk časnik, navadno tudi dobro podučena „Independance Belge“ telegram iz Dunaja, ki poroča, da je najbolj verjetna rešitev krize ministerske tale: Grof Coronini bode predsednik novega kabineta, Plener jun. prevzam finance, profesor Suess trgovino. Ministerstvo bode povsem le provizorično in bode še pred novimi volitvami naredilo

*) Da, ali čepa je naši Kalteneggerji, Schreyi, Laschani in Schöppli v ka in i ni so odobrili? Če so oni „missbilligung“ vladi izrekli? Stavec.

Listek.

O začetku tragedije in o njenih velicah Aischylu, Sophoklu in Evripidu.

(Sp. V. Precétinski.)

(Konec.)

Izprva odločil se je za lirično pesništvo, a kmalu se je poprijel dramatične umetnosti, kjer si je nevenljivo slavo pridobil. 28 let star, tekmovali jel je z Aischylom, ki je bil takrat prvak na igalskem odru. Po končanem predstavi prvi arhont kot predsednik pri igrah nij mogel utešiti ljudstva, da bi se izvolili sodniki, temveč gledalci so kričali glasovaje deloma za Aischyla deloma za Sophokla. Zdaj stopi na oder ravno desetorica vojsko vodjev, Cimon naprej, ki je takrat užival svojo

največjo slavo, in se bližajo Dionizovemu oltarju, da bi tamkaj po navadi darovali. Navzočnost teh mož in pa njihov sveti posel utešilo je ljudstvo. Arhont je je izvolil za sodnike. Največ glasovalo jih je za Sophokla, in Aischylos razžaljen odpravil se je, kakor smo rekli, na to v Sicilijo. — Zlatij nij dalo Evripidu (480—406) več miru, tako da se je i on posvetil dramu uže v 18. letu. Evripides bil je strog mož, tako da mu šala nič nij bila prav po gadu. Sokratu bil je prijatelj, in ta je samo le tedaj v gledališče zahajal, kadar so se Evripidove igre dajale. Po priložnosti je na odru včasih močno proti ženskemu spolu razsajal. „On sovraži ženske,“ je nekdo dejal. „O, se ve da, to pa le samo v žaloigrah,“ oareže se mu Sophokles. Kralj macedonski, Archelaus je Evripida na svoj dvor poklical, in tam je našel ta pesnik množico učenjakov, mej temi tudi svojega prijatelja, pesnika

Agathona. Ta mož je rekel nekda kralju: „Kralj mora na tri reči misliti: da vlada ljudi, da je mora po postavah vladati, in da jih ne bo na veke vladal.“ Ne dolgo potem umrl je Evripides, 76 let star. Atenčani so poslali v Macedonijo po njegovo truplo, kralj pa jim ga nij dal, temveč štel si je v slavo, da počiva tako imeniten mož v njegovej deželi.

Atene izgubile so skoraj ob jednom času ta dva slavna pesnika. Ne dolgo po njunej smrti igrala se je neka Aristophanova igra, ki je zlo dopadala. V tej igri srdi se Doniz nad slabimi igrami, ki so se predstavljale na njegov praznik, ter je nakanjen v podzemlje, da bi od tod dovedel Evripida. Tam pa najde ves Plutonov dvor v razporu. Poleg božjega prestola stoje i nekateri drugi, na katerih sede pesniki drug za drugim po zaslugah, iz katerih se pa umakniti morajo, ako dojdejo bolji od njih. Aischylos sedel je na prestolu

prostor ministerstvu Hohenwartovemu, ki bode s Čehi nagodbo naredilo.

Graškej „Tagesposti“ se piše z Dunaja 20. t. m.: Dozdaj se nij hotelo slišati ničesa o razpuščenju državnega zbora poprej, predno obteče njegov volilni čas; a zdaj so sklenili že drugače. Kakor brž bode budget dovoljen v rajhsratu, bode ta zbornica razpuščena, in potem se bode osnovalo definitivno novo ministerstvo, ki bode novim volitvam dalo svoj pečat.

Dopis iz Bolgarije.

Iz Sredca (Zofije) dne 1. jan. 1879.

[Izv. dop.*]

Po štiridnevem težkem potovanju od Vidina preko Loma in Stare planine (Hodža balkana) prišel sem včeraj na večer v Sredca. Da bi opisal natančno svoje potovanje, mi primanjkuje časa, kajti mnogo imam posla in pisanja, in tega, o čemer bi želel pisati, je preveliko; zaradi tega podajam vam samo nekoliko črtic. — Jedina cesta od Donave čez Balkan v Sredca je ta od Lom-palanke ob Lomu čez Staro planino. — Od početka pelje čez veliko obdonavsko planjavo, rodovitno a popolnem pusto zemljo; pri vsakem koraku vidi oko potnikovo nepopisljivo zanemarjenje in tužno opustošenje — vse glasno govoreči dokazi turškega zlega vladanja! — In pot, da se Bogu usmili! Namesto v Tartarus poslal bi grešnike tukaj sem, da se za pokoro vozijo po tej blatnej puščavi. — Zobje drhté, kosti se tresejo, ko da bi hotele iz kože skočiti; vse skače in se valja sem in tja po vozu, in to od ranega jutra do poznega večera. Mej potom vstavili smo se za malo časa pri obcestnej krčmi (hanu), da se konji odpočijejo in da mi malo k sapi pridemo; pri tej priliki opazoval sem popolno uboštvo, — klasično revščino tega zapuščenege, — a zdaj vendar oslobojenega naroda. Hiša (kočica) iz kolov zbita in z blatom zamazana, majhna, nizka, da nij mogoče ravno stati v njej, od vseh strani vetrom odprta, — daje komaj pred najhujšimi navali vetrov in mraza malo zavetja. Ako pa vprašaš: „šta imaš da se jede, imaš jajca?“ — „Jok!“ (Nemam) — „Imaš hleba?“ — „Jok!“ — „Ta šta imaš

— kaži!“ — „Eh, gospodine! — vina, ako želiš — i ribe solene — i kapusa kislog!“ — To je vse; — da ne pozabim i črne kave! — V nekaterih imado tudi kruha in kako kokoš; — o postelji, mizi ali kacam stolcu pa nij sledu; — samo ob steni široka klop (priča) in na njej storje (asure), to je jedina hišna uprava. In v takih krčmah smo trikrat prenočevali.

Drug dan na večer dospeli smo v Berkovac, mali trg na podnožju Balkana. Prenočevali smo tu, in zjutraj (obletni dan ruskega vmarširanja v ta trg) pripravili smo se za prehod Stare planine. Sneg je uže visoko ležal in neprestano je še medlo, konji skoro nijso mogli več vleči voza, — zatorej so v Klisuri, vasi tesno pod Balkanom, vpregli 6 volov, da zavlečejo voz na vrh. Meni se zgodi, — da bi me imeli volji vleči v planino, — počasi kakor polži. Skočim tedaj z voza in hajd, peš, kljubu snegu in vetru v planino! Po triurnem napenjanju po strmem in slabem potu došel sem na vrh. Tudi tu je jeden han, toda malo močnejše postavljen od onih po ravnini. Blizu hana je razvaljena turška kula, — znamenje potrte turške sile, v hanu pa prebiva stotina ruskih tesarjev, kateri iz bližnjega gozda drva sekajo in deske žagajo. Prepevajoč šli so ravno od obeda na delo, ko sem jaz došel. Čakal sem poldrugo uro, predno me je voz z mojim staršim sopotnikom dohitel. Soremljal me je namreč od Belgrada do Sredca odposlanec centralnega komiteta, ki me je v prvem mestu pričakal, postaren Macedonec, bogat in izobražen mož. Krenili smo dalje. — Severna stran planine obraščena z gostimi gozdi, je popolnem nejednaka južnej; — tu je vse izsekano, golo do kamenja, malo vode in vsi oni nasledki golenja planin kakor na Krasu, najdejo se tudi tu. Ubogi slavjanski narod! od vseh strani so te drugi nasilni narodi skubili in gulili. Ti si pa vendar ohranil še toliko moči in ponosa, da si otesaš brez tuje pomoči, — da, proti volji sebične Evrope — sramotilni jarem. — Spustili smo se v sredsko polje, velikansko ravnino, najplodovitejšo zemljo, ki sem jo doslej videl: črna prst na dva črevlja globoko, dosti mokrote in nikdar povodnji. Na tej rodovitnej zemlji pa stoje hišice, — kakor sem jih uže preje opisal! — Edino tolažljivo je, da začenja narod zdaj, ko je od turškega zuluma oslobojen, delati, in da pokaže s tem, da bode v nekoliko letih ta pokrajna to, kar bi morala biti, — ne polje za osat — ampak bogata žitnica, — in

narod na njej bogat, krepak in izobražen. Poje ima pač vse za to.

Na večer ob 5. uri prišli smo pred Sofijo. Od turškega groblja, mimo katerega pelje cesta, zagledal sem pred soboj divno v žaru zapadajočega solnca veliko prostrano mesto z mnogimi minareti, stolpiči in kupelami. — Zagotovim vas, da sem se iznenadil divnosti pogleda. To ne sliči nobednemu sto in sto evropskih mest, katere sem na svojem potovanju videl. Je to nekaj posebnega, nepopisljivega! — Iznenadila me je pa tudi pri vhodu strašna nesnažnost, podrtije, nerednosti, in ne vem, katerih imen bi se še poslužil, da označim čudno zmes blata, kolov, papirja in drugih jednacij snovij, iz katerih to mesto obstoji. Živa slika turškega propadanja, in dokaz, kako nevredno je, da je Evropa trpela, in še hoče trpeti to vsakej kulturi nepristopno, za vse vzvišeno nesposobno druhal, da vlada nad tako divno krasnimi kraji, katerih pravi lastniki so Slovani, ki se vselej in povsod odlikujejo s svojim bistrim umom.

Danes brije vihar nad Sredcem, kakor da bi hotel umazano mesto odmesti z zemlje; trije minareti so se uže vsled tega podrli. Z velikim ropotom so na strehe bližnjih hiš popadali. Mnogo hiš je poškodovanih, in vse te lesene stavbe tresejo se, ko da bi se hotele zdaj in zdaj podreti.

Danes bomo imeli prvo posvetovanje zaradi urejenja vstanka. Mnogo je pokvarjenega — in treba bo velikega truda, da se stvar v red spravi, in do vspešnega konca dožene. Pisal vam bodem, kadar se kaj zvrši.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. januarja.

V državnem zboru je 21. januarja nadaljevalo se posvetovanje o berlinskem dogovoru. Monti in Plener sta govorila za predlog večine, naj se dogovor odobri. Weiss v. Starkenfels je govoril za predlog Dunajevskega. Starkenfels je rekel, da državni zbor nema pravice o tem dogovoru sklepati in je naglašal, da navdušeno sprejetje iz Bosne vrnivših se vojakov kaže, da je okupacija popularna. Plener je rekel, da se mora Bosna k Avstriji priklopiti. Za posedanje (okupacijo) mora priti osvojenje (aneksija); vsaka druga politika je napačna. Jutri bode nadaljevanje.

V budgetnem odseku je bilo dolžje posvetovanje v zlih razmerah in pomanjkljivostih v ljudskem šolstvu. Dumba je tožil, da se delajo predraga šolska poslopja, in da

tragedije, Evripides pa je hotel nanj, in tako začel se je prepir o njunih zaslugah. Za Evripida glasovala je množica navadnih ljudi. Sophokles glasoval je za Aischyla, ter dejal, da ga hoče za svojega mojstra spoznati, če bo zmagal on, če pa zmaga Evripides, se pa hoče on sam z Evripidom bojevati za venec. Da se pa prepiru konec stori, moral je Dioniz sam soditi. Po dolgem premišljevanju potegnil se je za Aischyla. Preden pa je podzemlje zapustil, prosil je Sophokla, naj se vsede on na njegov prestol. Sicer je Aristophanes vedno nekoliko črtil Evripida, pa vendar je ta razsodba, vsled katere je Aischylos prvi, Sophokles drugi in Evripides tretji, bila takrat splošno mnenje Atenčanov.

Mimogrede smo uže omenili, da je Sophokles tretjega igralca v svoje igre sprejel. Aischylu je sledeče tri pregreške očital, da je previsoko mislil, da se je vsled tega previsoko

izraževal in da nij vedel snovi dostojno razdeliti, ter trdi, da se je sam teh pogreškov izogibal. Aischylos nam je predstavljal ljudi večje, kakor morejo biti, Sophokles, kako bi morali biti, Evripides pa kaki so.

Ko so Evripida dolžili, da podkapa veljavo zaloigre, sklenol je za naprej v tragediji porabiti uk svojega učitelja Anaksagore in svojega prijatelja Sokrata. Pa tudi zgovernost, katere se je od Prodika učil, je vedel porabiti, ter se tako Atenčanom prikupiti. Kot modrijan imel je dosti privržencev. Anaksagorovi in Sokratovi učenci so se ga veselili in prav vseč jim je bilo, ko so videli, kako se občinstvo raduje njihovih mnenj, koja je Evripides na oder spravil. Zgovornost njegova pridobila pa mu je govornike za njegovo stranko. In ravno to, kar so modrijani in govorniki na njem hvalili, ravno to so sodniki njegovih iger ostro sodili, ter ga za Sophoklom

stavili, kateri nikdar niti ene besede potratil nij. Svoje verze je Evripid ostro sodil, ter vso pozornost na nje obračal. Toži se, ka je jenkrat tri verze tri dni delal. „Jaz pa bi namesto teh sto drugih naredil“ dejal mu je nek pesnik. „Verjamem“, odgovori mu Evripides, „pa bi se tuji samo tri dni svojega obstanka veselili.“

Redko kedaj si je Evripides gradivo srečno razdelil. Navadno nahajamo pri njegovih igrarh predgovor ali prolog, ki obsega na kratko snov sledeče mu igre, ki pa z njo v nikakej pravej zvezi nij. Eden izmed igralcev nastopi namreč, ter nam zaporedoma pripoveda, kar se je pred dejanjem vršilo ali ga prozročevalo.

Pripoveda nam pokoljenje svoje ali kake druge glavne osebe, pove nam, če je bog, zakaj je iz nebes prišel i. t. d. Da se gledalcem predstavi, imenuje kratko svoje ime: „Jaz sem

strašne sitnosti izvirajo iz tega, ker se ne-
smiljeno terja osemletno šolsko ob-
skovanje. Minister Stremajer je pri-
znan, da so to res neugodnosti, in je rekel,
da tako ravnanje nij v duhu šolske postave,
temuč izvira iz samovolje onih avtonomnih
(?) šolskih organov, ki postavo zvršujejo.
Ministerstvo ostankov ne more vmes posezati.
Na Heilsbergovo poročilo, kako se je delalo
nekje na Štajerskem, kjer je neka občina mo-
rala zastoj 6000 gld. za šolo ven vreči, re-
kel je minister o štajerskem deželnem
šolskem svetu: Ta dogodek kaže, kako ne-
redno in brezdušno je vse v sredi-
tega deželnega šolskega sveta. Po-
tem so še drugi ustavoverno-nemški poslanci
hčali ljudsko šolo, kakor je zdaj v mnogem
oziru.

V **Pragi** je cesarjevič Rudolf dajal
20. januarja plesno veselico, katere se je ude-
ležilo vse plemstvo, in tudi več čeških poslan-
cev, mej temi so bili Rieger, Jireček in Brauner.

Hrvatski sabor, ki je obravnaval le
politično nevažne lokalne stvari, končal je
20. t. m. svoje seje. Jedino to je bilo „poli-
tično“, da je pri verifikacijah zopet na dan
prišlo ono brezumno nasprotje Hrvatstva
proti Srbstvu in narobe, ki vsacega poštenega
in treznega Slavjana le boli in peče, če o
njem čita.

Iz **Sarajeva** se javlja, da so bili
21. t. m. rezervisti pri artileriji odpuščeni. —
Fml. Jovanović pride te dni sem. Potem od-
potuje vojvoda Württemberg v Brod, Posavino,
Tuzlo in Brčko, da poizve o potrebah pre-
bivalcev.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se 20. jan. telegrafuje,
da pride pogodba Avstrije s Turčijo zaradi No-
vega pazara, kakor jo je Zichy predložil porti,
danes v turškem ministerskem svetu na raz-
govarjanje in posvetovanje.

Bolgarska narodna skupščina, ki bi
se bila imela 18. jan. sniti, odložena je do
30. t. m. Pišejo, da ima ruski upravitelj, knez
Dondukov Korsakov, zdaj največ upanja, izvol-
ljen biti za bolgarskega kneza. Le, če bi ga
Evropa ne hotela potrditi, izvoljen bode princ
Battenberg.

Iz Pariza se brzojavlja, da so **fran-
coski** legitimisti imeli 19. t. m. shod, v ka-
terem so se tolažili, da se trenotek uže bliža,
ko bode monarhična Evropa (!) zoper repu-
bliko na noge stopila in „roy“ Chamborda na
francoski prestol posadila. — Bodo pač čakali
ti absolutisti svojega trenutka, kakor talmud-
ski judje svojega mesija.

V **italijanskej** zbornici se je 20.
januarja govorilo o vnanjej politiki. Vitelle-
schi je priznaval, da ima Avstrija velik na-
log v Bosni in Hercegovini izpolniti in
on jej želi ves uspeh. Težave, ki so iz te

bojinja Venera“. Iphigenija pride na oder,
ter začne s svojim pokoljenjem tako-le: „Pelops,
Tantalov sin, prišel je v Pizo, in je snubil
Ojnomajevo hčer, ki je porodila Atreja; od
Atreja sta Menelaj in Agamemnon; ta zadnji
vzel je Tindarovo hčer za ženo, in iz te zveze
zrasla sem jaz Iphigenija“. Za tem pripoveda
še dalje svoj životopis. Po teh prologih nam
pripoveda dostikrat čine, koji bi nas morali
kasneje zanimati, tako pa naravno vso moč
in ves vpliv izgube.

Ti kakor vsi drugi pesniki so predstav-
ljali svoje igre agonistično, in tako je bil Ai-
schylos 13, Sophokles 18, Evripides pa pet
krat venčan. Pital bi kedo, kako to, da niso
ti veleumi bili večkrat venčani?

To je lahko, če pomislimo, da je imelo
takrat ljudstvo soditi, ki je odvisno bilo od
posameznikov, ter mnogokrat sledilo tem, ter
vse storilo, kar so hoteli taki možje. Seveda
radi tega slava naših pesnikov ne hira, in bo
stala, dokler, bo obstalo gledišče.

okupacije za Italijo narasle, imajo vzrok v
italijanskej notranjej politiki, ki je negotova.
Na interpelacijo njegovo je Depretis obljubil
za drug dan odgovor.

Dopisi.

Iz Cerkulce 21. januarja. [Izv. dop.]

Z veseljem vam denes sporočim spremembo.
katera se je v našem javnem življenju zgodila.
Sprevideli so vrli narodniki, ne le domači,
ampak tudi tuji, kateri v našo okolico doha-
jajo, kaka potreba je, tudi v našem trgu po-
izgledu družih večjih in manjših krajev osno-
vati kako društvo. Kdo li rad ne zahaja v
družbo, kjer biva združenost in jedinstvo? V
resnici le v takej družbi more se razvijati in
vzbujati notranji čut, ter doseči duševni in
telesni blagor.

Na podlagi tega osnoval se je pred ne-
koliko časa začasni odbor, kateri je preskrbel
potrebna pravila, ter jih v potrjenje na višje
mesto poslal. Vsled tega došlo je nam z do-
pisom sl. c. kr. deželne vlade dne 3. januarja
1879 št. 8653 potrjenje pravil „Narodnega
bralnega društva v Cerknici“. Z ve-
seljem se je otvorienie tega društva po celem
trgu razglasilo, in pričela so se potem vabila k
pristopu razpošiljati, in glej, uže prve dni
vpisalo se je 32 društvenikov. Upati pa je,
da bode to društvo podpiralo mnogo rodolju-
bov naše krasne okolice, katere navdaja
narodni duh. Občni zbor sklical se je na
14. t. m. Zbralo se je v odločenej društveni
sobi lepo število društvenikov.

G. Dermelj pozdravi v imenu začasnega
odbora navzočne, na srce jim polagajoč živo
potrebo tega društva, omenja okoliščin, katere
so dozdaj osnivanje društva zavirale, ter
sklene svoj govor s trikratnimi „živio!“ klici
na presvitlega cesarja, s katerim klicem so se
navzočni strinjali.

Ko so se društvena pravila prečitala, pri-
čela se je volitev predsednika, blagajnika in
5 odbornikov. Po večini glasov izvoljeni so
bili za predsednika obče spoštovani g. Franjo
Grbic, za blagajnika g. Franjo Zagorjan, za
odbornike pak gg.: Karel Dermelj, A. Kra-
ševac, Janez Prudič, Jožef Milavec, Peter Re-
pič. Odbor je potem iz svoje sredine izvolil
g. A. Kraševca za podpredsednika in g. K.
Dermelja za tajnika.

Napival je potem predsednik g. Franjo
Grbic odboru in vsem udom, ter navduševal
prve k pridnemu sodelovanju, druge pak k
velikratnemu obiskovanju društvene sobe, kjer
imajo priložnost z majhenimi stroški izobraže-
vati se s čitanjem raznih časopisov in knjig.
Spominjal se je g. Franjo Grbic tudi našega
očeta g. dr. Janeza Bleiweisa, naših bratov
Hrvatov, Čehov, kakor tudi neutrudljivega
delavca na slovanskem polji škupa Štrosma-
jerja. Gospod A. Kraševac napival je v dalj-
nem govoru ruskemu narodu, na kar odbornik
g. Jožef Milavec pozdravi naše vrle rojake in
vojake kranjske v Livnu, s katerimi se smemo
ponosno ponašati. G. A. Kraševac predlaga,
da naj bi se pozdrav našim rojakom v Livnu
po telegrafičnem potu naznanil, kateri predlog
se jednoglasno sprejme. In tako vrstile so se
zdravica za zdravico, mej katere so se vple-
tale in popevale primerne narodne pesni.

Iz Nabrežinske okolice 21.
januarja. [Izv. dop.] Od nekaj uže slovi Na-
brežina zaradi vzbujene narodnosti svoje po
slovanskem svetu. Prost, preprost narod biva
tu, ki s muči od zore do mraka mej lozami

svojimi, ali pa ribe lovi, ter lomi in teše ka-
men z žuljavimi svojimi rokami. — toda za-
veda se, ponosen je, da ga je rodila mati
slovenska, in v političnem obziru bil je do
denes značajan vselej. Da mu tudi mari omike,
znači zavod, ki se otvori zdaj. Dolgo, dolgo
spala je ondi čitalnica spanje pravičnega, —
manjkalo je močij, to je bil vzrok. Več let
bodrilo se je sicer in komarilo, a brezuspešno;
kakor navedeno, duševnih močij, teh, teh nij
bilo. Srečajo pak je bil lani na Nabrežino
preložen g. Monetti, štajerski rojak, iskren
rodoljub, značajan možak. V zvezi z nabre-
žinskim županom, vrlim g. Caharijo, pridobil
je še nekaj družih gospodov, in — osnovala
se je „čitalnica oživljena“. Ker so se pogubila
prejšnja pravila, sestavila so se nova, predlo-
žila se slavnemu c. kr. predsedništvu v Trstu,
ter ob jednem volil se začasni odbor, in sicer
gg.: Caharija, Monetti, Blažan, Hrovatin,
Tance, Jamšek in Podkrajšek. — Da si se
pak še niso vrnili pravila, priredila je ipak
mlada čitalnica uže preteklo soboto malo za-
bavo. — V g. Tancetovej hiši zbralo se je
bilo v to svrhu kacij 30 udov in tudi nekaj
povabljenih gostov. Dve sobi bili sta prekrasno
okinčani z zelenjem in trobojnicami; v prvi
je i visela velika podoba Ni. veličanstva sredi
tamnega smrečevja in dveh slovenskih zastav.
Točno ob 8. uri ubero domači pevci, kacij
16 na številu, pesen: „Jaz sem Slovan“. Za
tem vstane predsednik g. Caharija pak po-
zdravi navzočne. Nij mu bil dolg govor, niti
preučen, a krepke je bil vsebine. Na to se
je pela pesen: „Morje adrijansko“, — pevci
so želi ploska in hvale v obilnosti. — Zdači
se dvigne g. Monetti, raztolmači namen čital-
nice, pomen besede „društvo“, povdarja slogu
in jedinstvo in v izgled stavi cesarja samega,
kateremu je gaslo: Viribus unitis, napivši mu
zdravico. Burno zaori po sobani trikratni klic
„živio!“, vsi prisodni vstanejo, navdušeno
pojoč cesarsko himno Deklamovala sta potem
g. Hrovatin in P.: „Pevčeva kletev“ in „Slo-
venski junak iz turškega boja“, a vmes so se
glasile pesni: „Oj banovci“, „U boj“, venec
domačih pesnij in druge narodne in umetne.
Končno javi g. P., da se bode vsako soboto
večer napravil nekaj „jour fixe“, pri katerej
priliki se bode govorilo, pelo, deklamovalo, ter
predavali se popularni, podučni govori, in tudi
odpre kolo takovim predavanjem. Hvaležno ga
je poslušalo občinstvo, da si je govoril cele
tri četrti ure. Mnogo se je še napivalo in pelo
potem. — Da, lep, prijeten večer je bil! Vi-
vat sequens! V prvi vrsti pak se mora poleg
delavnega, neumorno marljivega odbora priznati
hvala g. Tancetu, ki je brezplačno prepustil
čitalnici jedno sobo, gospici hčeri njegovej in
gg. sinom za okrašenje sob, in pa domačim
pevcem. Da, bratje, ponosni smo na svoje
slavce, ponosni smete biti i Vi na pevovodjo
svojega, domačina J. Tanceta! Le krepko
naprej! S slovensko, milodonečo pesnico segali
boste tudi na dalje, kot oni večer, v dušo
slušatelju, božali mu uho, blažili mu dušo,
navduševali ga! Živeli slavci brežinski!

Domače stvari.

— (Nova razdelitev občin na Kranj-
skem.) V predvčerajšnjem listu „Slov. Naroda“
smo pod tem naslovom priobčili po uradnem
nemškem listu naše dežele predlog, kako hoče
v treh krajih novi kranjski deželni odbor iz
malih občin velike občine ali soseske de-
lati in preobračati. Naj nam izkušeni prijatelji

dobre stvari in prijatelji našega lista v dotičnih krajih blagovole v dopisih poročati resnično mnenje ljudstva v teh krajih o tej nameravani novi organizaciji. Mi sami prej ne bomo kritizirali, predno ne čujemo sodbe onih, katere stvar direktno sama zadva, in to so občani občin postonjskega, radovljiskega in kranjskega okrajnega glavarstva. Predlog, kakor je v predčerašnjem našem listu priložen je izdelek deželnega odbornika Dežmana.

— (Umrl) je v Novem mestu penzionirani adjunkt Jos. vit. Franken, 77 let star.

— (Poštna uradnika) Dobrin in Garbajs, o katerih smo poročali, da sta zaradi krivih računov v preiskavanju, odpuščena sta iz službe.

— (Preseljevanje urada.) Finančna direkcija ljubljanska se oktobra meseca tega leta preseli v poslopje dozdanje hranilnice, in bode erarno njeno poslopje pred šolo „velika opalda“ na prodaj dano.

— (Vreme.) Zdaj, ko ta list končujemo, sredo popoldne, pri nas zopet precej močno sneg gre. Nekoliko je že zadnja noč pobeil.

— (Naroden škandal.) Tukajšen naročnik naš, in znan rodoljub nam piše: Likvidacijski odbor nesrečne tiste banke „Slovenije“, k. se umreti ne more ali neče, razposlal je te dni svojim zavarovancem po Slovenskem okrožnici izključljivo le v nemškem jeziku, da si je mej temi zavarovanci večina taci, ki toliko vedo o nemščini, ko nekdanji ravnatelj in vodje banke „Slovenije“ o zavarovanju. — In vendar v likvidacijskem odboru sedi nekaj mož, ki niso zadnji, kadar se kriči o narodnem patriotizmu.

— (Sè sekiro kresnil po glavi) je svojo ženo v torek 21. t. m. — kakor se nam od tu poroča — nek tukajšnji dimnikar. Mož je že davno bil glasovit pijanec, kateri je treznost kaj slabo poznal, in čisto se je bil baje ustil, da bode „svoje babo ubil“. Nesrečnico so prenesli takoj v bolnico, vendar nij upanja, da bi dolgo ostala še živa.

— (Lisica) je bila v jednej pretečenih noč izpod Rožnika prišla, in na Glincih ne daleč od šrange na tržaški cesti več puranom noge odjela, a sicer še žive pustila.

— (Iz Krole.) Vsled odborovega sklepa od 18. t. m. bode imelo društvo čitalnica po § 9. društvenih pravil 26. t. m. ob 4. uri popoldne tretji občni zbor. Spored temu zboru je: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora in predsednika. 5. Volitev pregledovalcev računa. 6. Posvet o preuredbi društvenih pravil. 7. Nasveti posameznih udov. 8. Podučni govor o elektriciteti in telefonu.

— (Na smrt obsojen) je bil 18. jan. v Celji pred porotniki nek Anton Gselman, sodar iz Rosvanja pri Mariboru, ker je svojega očeta, s katerim sta se dolgo kregala, nečega večera na samotni počakal in s palico ki je imela na konci svinčeno betico, tako po glavi udaril, da ga je ubil.

— (Pod led.) Na Vrbskem ali Celovškem jezeru se je te dni nek študent drsal. Led pod njim se udere, in brez sledu izgine v vodo pod led mladi drsalec. Pač nov opomin k previdnosti onim, ki jednacega veselja iščejo.

— (Tiskovni pogrešek.) Podpis k „zahvali“ šole na Studencu v listu št. 10. naj se glasi Gantar, ne pa Gantarec.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Razne vesti.

* (Proti kugi.) Oficijozno poročilo v „Pol. Corr.“ pripoveduje, da je avstrijska vlada zavoljo kuge v Astrahanu že pred več časom svoje korake storila, da se stvar pojasni in vse za obrambo proti tej bolezni stori. Rečeni list omenja, da je ravno zavoljo te reči prišel na Dunaj ud nemške vlade, član nemškega sanitatnega urada dr. Finkelburg. Vsled ukaza kneza Auersperga bodo v prihodnjih dneh o tej zadevi pogovori. Ob enem se je vlada z ogersko v dogovor spustila. — Kako je s kugo na Ruskem, to se nič prav ne ve. Neki glasi pravijo, da ponehuje, drugi, da se razširja. Prvo je verjetnejše.

* (Hadži-Loja) — oni nesrečni človek, ki je v Bosni vnel in razpil upor Mohame danov zoper našo vojsko, in tako zakrivil pogin tolicih avstrijskih vojakov, — še zdaj leži bolan vsled svoje rane na nogi v Sarajevu v bolnici. Ne more se še reči, ali bode ozdravel ali umrl. Odrzati si noge ne da.

* (Eno minuto prepozno.) Iz New Yorka se 14. jan. telegrafira: Dva morica sta bila denes obešena ob 10 uri in 42 minut. Ravno, ko so jima na tihniku kosti popokale in sta bila proč, prišlo je od guvernerja poročilo, da sta morica na ječo pomilostena. Bilo je eno minuto prekasno.

* (Železnice morajo škodo povrniti.) Na Angleškem je neki potnik, ki se je oškodoval ko sta dva vlada skupaj trčila, tožil društvo South-Eastern železnice za odškodnino. Društvo se je zagovarjalo s tem, da je ne kartah, ki jih izdaje potnikom za vožnjo opomenjeno, da društvo ne daje nika kih odškodnin. Sodnija je pa priznala tožitelju 2500 gold. odškodnine z ozirom na to, da potniki ne morejo čitati pogojev, ki so na druge strani vozne karte drobno natisnjeni, in ker bi lahko društva, ki imajo monopol za občenje v deželi, stavila vse pogoje, koje bi si izmislilo.

* (Amerikanska živina za Evropo) Iz Kanade se poroča, da se v provinci Ontario zdaj redi okolo 250 000 glav govede in 500.000 ovac, katere se bodo spomlaci v Evropo prevažale. Neki kupec iz Toronto se dogovarja z angleško vlado o tem, da bi on preskrbel z mesom one vojake, ki so v Cipru in Gibraltarju.

Tuji.

21. januarja:

Evropa: Hoppacher iz Gorice. — Rankl iz Zagreba.

Pri Slonu: Grum, pl. Hoffern, Indigo, Weil. Porges iz Dunaja.

Pri Matieu: Baruch, Koppel iz Dunaja. — Markl iz Gradca. — Langer, Poper iz Dunaja.

Loterijske srečke.

V Gradci 18. januarja: 90. 12. 21. 76. 4. Na Dunaji 18. januarja: 79. 23. 85. 26. 24.

Glavni odbor za obdelovanje močvirja

naznani, da ima svojo pisarno v salendrovej ulici šte. 3 v II. nadstropju za javnost vsako sredo in vsako soboto predpoludne od 11. do 12. ure odprto. (15—3)
V Ljubljani, dne 11. januarja 1879.

Marke	Wir empfehlen	geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel		
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		

„Solide Firmen als Vertreter erwünscht.“

(19—152)

Dunajska borza 22. januarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gld.	75	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	63	15		
Zlata renta	74	05		
1860 drž. posojilo	113	75		
Akije narodne banke	787	—		
Kreditne akije	219	—		
London	116	75		
Napol.	9	33		
C. kr. cekini	5	55		
Srebro	100	—		
Državne marke	57	65		

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsake družini najgorkeje priporoča, ker je nje veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje.

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatulica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, ščurkov in drugega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haagerju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravo se natanko po naročilu pripravi v zahtevani stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnašne kostne bolezni, sušice, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z železoditrom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in teska sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železoditrom. — Uže po zavžitju nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato moram to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštenu povzetju. (337—30)

Olje za sluh

štabnega nadlečnika dr. Schmidt-a, zdravi vsako gluhost, ako nij prirojena (ako kdo težko sliši, ali mu v ušesih šumi, se takoj ozdravi).

Cena jedne sklenice z navodom kako se rabi 2 gold., v provincije razpošilja se franco proti poštnej nakaznici z 2 gld. 40 kr.

Glavno zalogo ima Julius Grätz, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse Nr. 79.

Sprichevalo. Več nego 12 let nijsem vsled bolezni na levo uho nič slišal, kar me je jako motilo, in mi je bilo sitno pri mojem poslovanju; vsa sredstva nijso nič pomagala, dokler me nij star prijatelj na vaše olje za sluh opozoril. Ker sem pa uže toliko porabil bil, hotel sem tudi to, in doživel sem veselje, da sem slišal zopet uže v 14 dneh, ko sem še le pol sklenice porabil. Vsem na ta način bolnim se z najboljšo vestjo lahko najtopleje priporoča. (429—10)

Julius Steinberg, Fürstenwalde.

Lastnina in usk „Narodne tiskarne“.